

UKRAINIAN LIBRARIES IN THE INTERNATIONAL SYSTEM OF SCIENTIFIC COOPERATION DURING THE WAR

The preservation of Ukrainian cultural heritage is analyzed, in particular, the participation of Ukrainian libraries in the SUCHO initiative. The importance of international cooperation for the cultural heritage of Ukraine during the war is substantiated.

Keywords: SUCHO, preservation of Ukrainian cultural heritage, digitization, libraries of Ukraine, V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine.

УДК 016:37.013.74(477+438)"2005/2024"

Пономаренко Лариса Олександрівна,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4388-274X>,

кандидатка наук із соціальних комунікацій,

завідувачка відділу,

відділ науково-освітніх інформаційних ресурсів,

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені

В. О. Сухомлинського,

Національна академія педагогічних наук України,

Київ, Україна

e-mail: larisa_dnpb@ukr.net

БІБЛІОГРАФІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОЇ СПІВПРАЦІ У СФЕРІ ОСВІТИ І ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ

Розглянуто діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського щодо створення бібліографічних покажчиків з актуальних питань освіти і педагогічної науки. Проаналізовано зміст та наповнення бібліографічного покажчика «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024».

Ключові слова: бібліографічний покажчик, освіта України, освіта Польщі, педагогіка, українсько-польська співпраця, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського

Результативна міжнародна співпраця є потужним джерелом для продукування наукового знання, обміну практичним втіленням інноваційних освітніх практик, генерування інформаційних ресурсів. Республіка Польща однією з перших країн світу визнала незалежність України, допомагала у вирішенні нагальних проблем економічного,

соціокультурного, наукового та освітнього розвитку. В умовах російської війни проти України ця співпраця стала більш динамічною, розширилися і збагатилися її напрями, зміст і форми.

До Х Українсько-Польського / Польсько-Українського наукового форуму «Освіта для цифрової трансформації суспільства», який відбудеться у вересні 2024 р., фахівцями Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (далі – ДНПБ) підготовлено бібліографічний покажчик «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024». Робота здійснювалася у межах прикладного наукового дослідження «Освітнянські бібліотеки як суб'єкт проектування освітнього середовища в умовах цифровізації» (2023–2025).

Із 2005 р. за активної участі Національної академії педагогічних наук України започатковано проведення наукових польсько-українських/українсько-польських форумів. Саме цим пояснюються хронологічні рамки відбору джерел до покажчика.

Бібліографічний покажчик презентує широкий спектр питань українсько-польської педагогічної співпраці. Тематика досліджень українських і польських вчених зосереджена на спільних для обох держав проблемах розвитку освіти у контексті глобалізаційного розвитку, зокрема модернізації педагогічної освіти, цифровізації освіти та науки, розвитку професійної освіти, андрагогіки, педевтології, педагогіки праці, компаративістики, полікультурного виховання. Бібліографічне видання є логічним продовженням покажчика 2015 р. «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 1991 – 2015 (Edukacja i nauka pedagogiczna Ukrainy i Polski. 1991–2015)», який підготували спільно фахівці ДНПБ, Наукової бібліотеки Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова і бібліотеки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

У основних розділах покажчика («З історії українсько-польських зв'язків у сфері освіти і педагогічної науки», «Українські вчені про розвиток освіти і педагогічної науки у Республіці Польща», «Польські вчені про розвиток освіти і педагогічної науки в Україні і Республіці Польща», «Збірники наукових праць польсько-українських / українсько-польських наукових форумів», «Збірники матеріалів наукових форумів, науково-практичних конференцій, методологічних і науково-методичних семінарів», «Наукові дослідження з розвитку педагогічної науки та освіти України

і Польщі», «Бібліографічні покажчики» та ін.) системно та комплексно представлено співпрацю за різними напрямками: спільні дослідження, розвиток порівняльної педагогіки, освітні реформи та інновації України та Польщі, проведення міжнародних конгресів та конференцій.

Представлені у бібліографічному покажчику джерела свідчать про плідну міжнародну співпрацю, яка забезпечила створення сприятливих умов для подальшого розвитку і широкого впровадження інноваційних педагогічних ідей щодо теоретичного, методологічного та методичного забезпечення усіх ланок освіти, утвердження гуманістичних та філософських засад сучасної педагогіки, забезпечення рівного доступу до якісної освіти впродовж життя.

Зважаючи на актуальність і важливість підготовки бібліографічного покажчика як значущої складової міжнародної освітньої співпраці, до написання вступної статті долучилися відомі вчені: Ян Лащик, професор, доктор габілітований, іноземний член НАПН України, уповноважений у справах розвитку Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської (м. Варшава, Польща); Нелля Ничкало, академік-секретар Відділення професійної педагогіки і освіти дорослих НАПН України; Лариса Березівська, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Підготовка бібліографічного покажчика є також виявом міжнародного співробітництва науковців України та Польщі, оскільки до упорядкування були долучені фахівці Головної бібліотеки Академії спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської (м. Варшава).

Задля забезпечення повноти та вичерпності наданої інформації упорядники використовували електронні каталоги ДНПБ та провідних освітянських бібліотек України, архіви електронних видань, які представлені у ресурсі «Наукова періодика України онлайн з питань освіти, педагогічної, психологічної та соціальних наук» на вебпорталі ДНПБ.

Допоміжний апарат покажчика складається з іменного покажчика, де наведено прізвища авторів, упорядників, редакторів та інших осіб, відомості про яких містяться в бібліографічних записах, а також статі від упорядників.

Бібліографічні записи оформлено за чинними в Україні стандартами та мають за наявності гіперпосилання до повних текстів документів.

Видання адресоване науковим, педагогічним, науково-педагогічним і бібліотечним працівникам закладів освіти, докторантам, аспірантам, представникам органів державної влади та місцевого самоврядування, діяльність яких пов'язана з відповідними напрямками розвитку освіти, науки та інновацій.

Отже, науково-допоміжний бібліографічний покажчик «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005–2024» є актуальним виданням, який репрезентує багаторічну українсько-польську/польсько-українську співпрацю науковців-педагогів та освітян та забезпечує її подальший розвиток.

UDC 016:37.013.74(477+438)"2005/2024"

Larysa Ponomarenko,

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4388-274X>,

PhD (in Social Communications),

Head of the Department,

Department of Scientific and Educational Information Resources,

V. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine,

National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine,

Kyiv, Ukraine

e-mail: larisa_dnpb@ukr.net

A BIBLIOGRAPHIC RESEARCH OF UKRAINIAN-POLISH COOPERATION IN THE FIELD OF EDUCATION AND PEDAGOGICAL SCIENCE

Theses consider the activity of the V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine on creating bibliographic indexes on topical issues of education and pedagogical science. The content of the bibliographic index "Education and Pedagogical Science of Ukraine and Poland. 2005-2024" are analyzed.

Keywords: bibliographic index, education of Ukraine, education of Poland, pedagogy, Ukrainian-Polish cooperation, V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Educational Library of Ukraine.